

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 6 februari 1925 kl. 11 f. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1925—1926 av utgifterna under riksstatens första huvudtitel, innefattande anslagen till kungl. hov- och slottsstaterna.

(1:a avd.)

Kungl. hovstaten.

1:o) I den till riksdagen den 2 januari 1925 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1925—1926 har Kungl. Maj:t, under återopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, i avseende å första huvudtiteln (punkt 1), föreslagit riksdagen att till förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

*Förstärkning
av anslaget
till Kungl.
Maj:ts hov-
hållning.
[1*.]*

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 1 och 2 av återopade statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

2:o) Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning anslagna medel* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 70,000 kronor.

*Förstärkning
av de till
Hans Kungl.
Höghet Kron-
prinsens hov-
hållning an-
slagna medel.
[2.]*

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

Täckande av
motsedd brist
å anslaget till
ved och kol
för de kungl.
hoven.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 100,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 3—5.

[3.]

Kostnaderna för uppvärmning av de kungl. slotten äro avsedda att bestridas av det å riksstaten uppförda ordinarie anslaget till ved och kol för de kungl. hoven, sedan år 1858 uppgående till 50,000 kronor. Då det visat sig, att nämnda anslag blivitt otillräckligt för ifrågavarande ändamål, hava på 1918—1922 års tilläggsstater måst uppföras särskilda anslag i syfte att möta merkostnaden för uppvärmning av Stockholms och Drottningholms slott under dessa år. Sålunda anvisades härför av riksdagen ett förslagsanslag å 110,000 kronor för vardera av åren 1920 och 1921 samt ett förslagsanslag å 50,000 kronor för år 1922. Beträffande det ordinarie anslaget för ifrågavarande ändamål under första halvåret 1923 beslöt 1922 års riksdag fastställa detsamma till 25,000 kronor, utgörande hälften av det förut för helt år utgående beloppet, men anvisade samtidigt till täckande av motsedd brist å nämnda anslag å extra stat ett förslagsanslag, högst, å 25,000 kronor.

För budgetåret 1923—1924 anvisades i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag till täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven ett belopp av 90,000 kronor. För ifrågavarande ändamål uppgingo alltså nämnda budgetår de ordinarie och extra anslagsmedlen till sammanlagt 140,000 kronor. För innevarande budgetår uppgår beloppet av anvisade medel till 150,000 kronor, därav förstärkningsanslaget till 100,000 kronor.

Med ledning av de faktiska utgifterna å förevarande anslag under budgetåret 1923—1924 har departementschefen ansett, att man vid tillmätandet av det sammanlagda anslagsbeloppet för uppvärmning av de kungl. slotten bör utgå från samma belopp, som för innevarande budgetår anvisats eller 150,000 kronor. Då det ordinarie anslaget utgör 50,000 kronor, skulle alltså till täckande av motsedd brist å samma anslag erfordras ett belopp av 100,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, till *täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 100,000 kronor.

Förstärkning
av anslaget
till underhåll
och vård av
möbler samt
andra staten
tillhöriga in-
ventarier i de
kungl. slotten.

4:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 5—7.

[4.]

Till förstärkning av ordinarie anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten, uppgående till 56,400 kronor, anvisades av 1920 års riksdag dels å tilläggsstat för samma år, dels ock å extra stat för år 1921 såsom förslagsanslag, högst, ett belopp av 28,200 kronor samt såväl av 1921 års riksdag å extra stat för år 1922 likaledes ett förslagsanslag, högst, å 28,200 kronor, som ock av 1922 års riksdag å extra stat för första halvåret 1923 ett förslagsanslag, högst, å 14,100 kronor. För ett vart av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 har förstärkningsanslaget anvisats med ett belopp av 20,000 kronor.

Riksmarskalksämberet har för budgetåret 1925—1926 begärt en förstärkning av 25,000 kronor. I ärendet har departementschefen anfört följande:

»Lika med chefen för husgerådskammaren och riksmarskalksämberet finner jag det nödvändigt, att en planmässig och sakkunnig vård må kunna ägnas de under husgerådskammarens inseende ställda, staten tillhöriga dyrbara och värdefulla samlingarna. Det ordinarie anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten bör sålunda förstärkas jämväl för budgetåret 1925—1926. Visserligen synas administrationskostnaderna vid husgerådskammaren böra undergå en begränsning, i syfte att anvisade anslagsmedel må i rikligare mån tillgodokomma den konserverande och vårdande verksamheten. Då emellertid en sådan förändring beträffande medelsanvändningen icke lär kunna omedelbart genomföras, har jag ansett mig böra föreslå, att förstärkningsanslaget för nu ifrågavarande budgetår upptages med det av riksmarskalksämberet äskade högre beloppet.»

Utskottet får, med uttalande av sin anslutning till vad departementschefen sålunda anfört, hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 25,000 kronor.

Kungl. slottsstaten.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 5) att till förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra avslag av 50,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 7—9.

Till förstärkning av ordinarie anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader, i riksstaten upptaget

Förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader.

[5.]

med 63,000 kronor, hava anvisats förslagsanslag, högst, på tilläggsstat för år 1919 samt på extra stat för vardera av åren 1920—1921 och på tilläggsstat för sistnämnda år å 31,500 kronor, på extra stat för år 1922 å 63,000 kronor samt på extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 å 31,500 kronor. Å riksstaten för budgetåret 1923—1924 uppfördes för ändamålet ett extra anslag å 63,000 kronor. För innevarande budgetår har förstärkningsanslaget anvisats med ett till 40,000 kronor nedsatt belopp.

Departementschefen har nu för budgetåret 1925—1926 ansett en höjning av förstärkningsanslagets belopp böra ske med 10,000 kronor, närmast med hänsyn till nödvändigheten att vidtaga vissa åtgärder för bevarande av de utomordentliga värden, som äro nedlagda i statens här avsedda byggnader.

Utskottet, som ansett sig böra tillstyrka den av Kungl. Maj:t nu föreslagna anslagsförhöjningen, får hemställa,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

Täckande av uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott.

6:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 6) att till täckande av under budgetåret 1923—1924 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 7,500 kronor.

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 9—11.

[6.]

På därom av Kungl. Maj:t avgivna förslag har riksdagen till förstärkning av anslaget till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott beviljat anslag till de belopp, som framgå av följande tabell:

	R i k s s t a t		Tilläggsstat	Summa
	ordinarie anslag	extra anslag		
1919.....	22,500	—	—	22,500
1920.....	22,500	—	22,500	45,000
1921.....	22,500	22,500	55,616 ¹	100,616
1922.....	22,500	22,500	22,000 ²	67,000
1923 ¹ / ₁ — ³⁰ / ₆	11,250	11,250	—	22,500
1923—1924.....	22,500	18,000	—	40,500
1924—1925.....	22,500	18,000	—	40,500

¹ Avser under år 1919 uppkommen och för år 1920 beräknad merkostnad.

² Avser för år 1921 beräknad merkostnad.

För budgetåret 1923—1924 har en brist å 7,500 kronor uppstått å de till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott anslagna medlen. Anslag till täckande av denna brist har nu begärts.

Vidare har till anslagets förstärkning för budgetåret 1925—1926 äskats ett till 22,500 kronor förhöjt anslagsbelopp.

Mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer beträffande det under denna punkt begärda anslaget,

att riksdagen må till *täckande av under budgetåret 1923—1924 uppkommen brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 7,500 kronor.

7:o) Under hänvisning till vad utskottet under närmast föregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *täckande av motsedd brist å anslaget till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 22,500 kronor.

*Täckande av
motsedd brist
å anslaget
till polis-, lys-
och renhåll-
ning vid
Stockholms
slott.
[7.]*

8:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8) hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *täckande av motsedd brist å anslaget till brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

*Täckande av
motsedd brist
å anslaget
till brandvä-
sendet och
yttre lyshåll-
ningen vid
Stockholms
slott.
[8.]*

9:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att till förstärkning av anslaget till Drottningholms slott för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet sid. 13—15.

*Förstärkning
av anslaget
till Drott-
ningholms
slott.
[9.]*

Till förstärkning av det ordinarie anslaget till Drottningholms slott, i riksstaten uppfört med 24,600 kronor, hava för ett vart av åren 1919—1922 av riksdagen efter Kungl. Maj:ts förslag anvisats särskilda förslagsanslag, högst, å 12,300 kronor. Till samma ändamål anvisades av 1922 års riksdag för första halvåret 1923 ett förslagsanslag, högst, å 6,150 kronor och av 1923 års riksdag ett extra anslag å 20,000 kronor. För innevarande

budgetår begärdes av Kungl. Maj:t ett förstärkningsanslag av 50,000 kronor. 1924 års riksdag sänkte emellertid anslaget till 40,000 kronor.

Beträffande anslagsbehovet för budgetåret 1925—1926 har departementschefen anfört följande:

»Till grund för riksmarskalksämbetets framställning om förhöjd förstärkning av det ordinarie anslaget till Drottningholms slott för innevarande budgetår låg en ekonomisk utredning av anslagsbehovet vid slottet och kungsgården. Utgifterna beräknades därvid belöpa sig till 119,000 kronor, därav till löner och pensioner 39,000 kronor, till slottets och parkens underhåll respektive 30,000 och 40,000 kronor samt till diverse omkostnader 10,000 kronor. Då från jordbruket och fastighetsförvaltningen kunde påräknas inkomster å tillhoppa 22,500 kronor, skulle för täckande av utgifter till nyssnämnda belopp hava utöver det ordinarie anslaget erfordrats ett extra anslag å 71,900 kronor. Med det i statsverkspropositionen till 1924 års riksdag beräknade beloppet å 50,000 kronor för det extra anslaget till Drottningholms slott skulle dock, på sätt av det föregående inhämtas, slottets och parkens underhåll kunnat i viss begränsad omfattning nöd- torftigt tillgodoses. För att möjliggöra ett underhåll åtminstone i dylik omfattning av de kultur- och konsthistoriska värden, som äro nedlagda i Drottningholms slott med därtill hörande anläggningar, synes förstärkningsanslaget för budgetåret 1925—1926 icke böra bestämmas till lägre belopp än det hos fjolårets riksdag äskade.»

Utskottet, som icke velat motsätta sig den av Kungl. Maj:t för budgetåret 1925—1926 begärda anslagsförhöjningen, hemställer,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till Drottningholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 50,000 kronor.

*Förstärkning
av anslaget
till Gripsholms slott.*

10:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) hemställer utskottet,

[10.]

att riksdagen, i likhet med vad som för innevarande budgetår ägt rum, må till *förstärkning av anslaget till Gripsholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

*Förstärkning
av anslaget
till Ulriksdals
slott.*

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att till förstärkning av anslaget till Ulriksdals slott för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 4,200 kronor.

[11.]

Utredningen i ärendet förekommer i statsrådsprotokollet sid. 16 och 17.

Till förstärkning av det ordinarie anslaget till Ulriksdals slott hava av riksdagen anvisats såväl å tilläggsstat för år 1919 som å extra stat för ett vart av åren 1920—1922 särskilda förslagsanslag, högst, å 4,200 kronor, varefter å extra stat för första halvåret 1923 för ändamålet anvisats ett förslagsanslag, högst, å 2,150 kronor. För ett vart av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 har förstärkningsanslaget varit bestämt till 3,000 kronor. För budgetåret 1925—1926 har detsamma emellertid ansetts böra höjas till 4,200 kronor för att möjliggöra reparation av de s. k. vaktstugorna vid slottet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till Ulriksdals slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 4,200 kronor.

12:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 12) och under erinran om att för innevarande budgetår till förstärkning av anslaget till Haga lustslott och park anvisats 3,000 kronor, vilket belopp emellertid för budgetåret 1925—1926 ansetts böra något höjas, får utskottet hemställa,

*Förstärkning
av anslaget
till Haga
lustslott och
park.
[12.]*

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till Haga lustslott och park* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 3,500 kronor.

13:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 13) och under framhållande av att en förhöjning av det för innevarande budgetår anvisade beloppet, 2,000 kronor, till förstärkning av anslaget till Strömsholms slott ansetts ofrånkomlig, får utskottet hemställa,

*Förstärkning
av anslaget
till Ströms-
holms slott.
[13.]*

att riksdagen må till *förstärkning av anslaget till Strömsholms slott* för budgetåret 1925—1926 anvisa ett extra anslag av 2,500 kronor.

14:o) Beträffande de i nu gällande riksstat under första huvudtiteln uppförda ordinarie anslagen har någon förändring icke ifrågasatts, varför utskottet hemställer,

*Ordinarie
anslag.*

att samtliga ordinarie anslag under första huvudtiteln må i riksstaten för budgetåret 1925—1926 upptagas med oförändrade belopp.

Stockholm den 6 februari 1925.

På statsutskottets vägnar.

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, A. F. Vennersten, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, C. G. Ekman, E. A. Hallin, G. Kobb* och *C. Johansson* i Hälsingborg;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, O. Olsson* i Kullenbergstorp, *E. Kristensson* i Göteborg, *B. F. Holmgren, E. Andersson* i Prästbol, *S. Persson* i Fritorp, *C. Lindskog* och *O. E. F. Järte*.

Verkliga utgifter.

I. Första huvudtiteln. Kungl. hov- och slottsstaterna.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Kungl. hovstaten.			
1	Kungl. Maj:ts hovhållning	800,000	150,000
2	Förstärkning av anslaget till Kungl. Maj:ts hovhållning		
3	Hans Kungl. Höghet Kronprinsens hovhållning och handpenningar för Hennes Kungl. Höghet Kronprin- sessan	192,000	
4	Förstärkning av de till Hans Kungl. Höghet Kronprin- sens hovhållning anslagna medel		70,000
5	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Västergötland	26,000	
6	Hans Kungl. Höghet Hertigen av Närke	26,000	
7	Ved och kol för de kungl. hoven	50,000	
8	Täckande av motsedd brist å anslaget till ved och kol för de kungl. hoven		100,000
9	Underhåll och vård av möbler samt andra staten till- höriga inventarier i de kungl. slotten	56,400	
10	Förstärkning av anslaget till underhåll och vård av möbler samt andra staten tillhöriga inventarier i de kungl. slotten		25,000
11	Kungl. hovstallets utfodring	45,000	
	Säger för kungl. hovstaten	1,195,400	345,000
B. Kungl. slottsstaten.			
Stockholms slott:			
1	Reparationer å Stockholms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader	63,000	
2	Förstärkning av anslaget till reparationer å Stock- holms slott m. fl. för de kungl. hoven upplåtna byggnader		50,000
3	Polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott	22,500	
4	Täckande av under budgetåret 1923—1924 uppkom- men brist å anslag till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott		7,500
5	Täckande av motsedd brist å anslaget till polis-, lys- och renhållning vid Stockholms slott		22,500
6	Brandväsendet och yttre lyshållningen vid Stockholms slott	11,250	
7	Täckande av motsedd brist å anslaget till brandväsen- det och yttre lyshållningen vid Stockholms slott ..		3,000
		96,750	83,000

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag
	Övriga kungl. slott:		
8	Drottningholms slott	24,600	
9	Förstärkning av anslaget till Drottningholms slott ..		50,
10	Gripsholms slott	6,000	
11	Förstärkning av anslaget till Gripsholms slott		3,000
12	Ulriksdals slott	8,250	
13	Förstärkning av anslaget till Ulriksdals slott		4,2
14	Haga lustslott och park	8,000	
15	Förstärkning av anslaget till Haga lustslott och park		3
16	Strömsholms slott	3,000	
17	Förstärkning av anslaget till Strömsholms slott		2,5
18	Rosersbergs slott	3,000	
		52,850	63,2
	Säger för kungl. slottsstaten	149,600	146,2
	Summa	1,345,000	491,2